

D R E P T U L

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

Redactori: PAUL NEGULESCU, DEMETRU NEGULESCU, ALEX. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU
G. C. CRISTESCU, SILIU RĂDULESCU

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: STRADA PARIS, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani

Un număr vechin 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei

Studentzii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul posta

S U M A R

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ. — *Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiuni-unite*: Alexandru I. Târnoveanu cu Eugenia dr. C. Schina și alta.

Curtea de apel din Galați, secțiunea I: Maior Ilie Corodeanu cu Ministerul de finanțe.

Tribunalul Ilfov, secția I comercială: August Haussing cu Locotenentul E. Stoea.

JURISPRUDENȚA STRAINA — *Tribunalul civil din Lisboa*. — Observațiune de D. A.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIUNI-UNITE

Audiența dela 20 Martie 1914

Președinta d-lui G. N. Bagdat, prim-președinte

Alexandru I. Târnoveanu cu Eugenia dr. C. Schina și alta

VÂNZARE. — REZOLUȚIUNE. — NEPLATA PREȚULUI ÎN ÎNTREGIME. — CUMPĂRĂTOR. — SUCCESORI. — DACA SE POATE REDUCE REZOLUȚIUNEA. — ART. 777 ȘI 1365 C. CIV.

VÂNZARE. — DIVIZIBILITATE. — OBIECT INDIVIZIBIL. — CUMPĂRĂTOR. — SUCCESORI. — ACȚIUNE ÎN REZOLUȚIUNE. — ART. 777 ȘI 1365 C. CIV.

1° Din termenii absoluți ai art. 1365 c. civ., după care, dacă cumpărătorul nu plătește prețul, vânzătorul poate cere rezoluțiunea vânzării, rezultă că dacă cumpărătorul n'a plătit prețul întreg, oricât de mică ar fi porțiunea din preț neplătită, vânzătorul poate cere rezoluțiunea vânzării și să-și reia lucrul vândut.

Astfel, succesorii cumpărătorului cari potrivit

art. 777 c. civ., nu sunt ținuți să plătească prețul vânzării decât fiecare în proporție cu partea sa ereditară, nu pot forța pe vânzător ca să primească numai parte din prețul vânzării și să-și reducă acțiunea în rezoluțiunea vânzării numai la părțile cuyenite în imobilul vândut altor moștenitori cari nu și-au plătit porțiunea ce datorau din prețul vânzării.

2° Cu toate că acțiunea în rezoluțiunea vânzării este divizibilă sau indivizibilă după cum obiectul vânzării este sau nu susceptibil de diviziune, totuși în rezolvarea diferitelor chestiuni ce s'ar putea ridica cu privire la efectul vânzării trebuie să se aieve în vedere în afară de orice altă considerațiune intențiunea părților.

Astfel, în vânzarea unei moșii de către un proprietar unic, intențiunea vânzătorului fiind ca atunci când vânzarea ar deveni rezolubilă prin neplata prețului întreg vânzătorul să-și reia imobilul în întregul lui, urmează că, în caz de încetarea din viață a cumpărătorului, vânzătorul are acțiune în contra succesorilor cumpărătorului ca să-și reia întreg imobilul, chiar când este divizibil, și acei din succesorii cari se opun la acțiune, n'o pot înlătura decât plătind prețul întreg și deci și părțile din preț datorite de acei din succesorii cari nu se opun la acțiunea în rezoluțiune.

No. 2. — Casată, în urma recursului făcut de Alexandru C. Târnoveanu, deciziunea No. 175 din 1911, a Curții de apel din Craiova, secția I, în proces cu Eugenia dr. C. Schina și alta.

S'a citit raportul făcut în cauză de d-l consilier I. N. Ștambulescu.

S'au ascultat: d-nii avocați Em. Antonescu, Gr. Urlățeanu și C. C. Arion, pentru recurent, în dezvoltarea motivului de casare; d-ni M. Antonescu și N. Titulescu, pentru intimați, în combateri, și d-l procuror-general în concluziuni, pentru respingerea recursului.

Curtea deliberând,

Asupra mijlocului al II-lea de casare, trimis în cercetarea secțiunilor-unite:

«Exces de putere și rea aplicațiune a art. 777 și 1060 c. civ. În adevăr, Curtea pentru a ajunge la respingerea cererii mele, de a se rezilia contractul de vânzare, hotărăște că acțiunea în reziliere este divizibilă față de moștenitorii cumpărătorului Virgil Târnoveanu, și în consecință, reziliază contractul numai pro parte, adică numai față cu cei cari conform deciziei Curții nu-și îndeplinesc obligațiunea pusă de ea să plătească.

«Or, Curtea hotărând astfel, comite nu numai un exces de putere, dar face și o rea aplicațiune a textelor art. 177 și 1060 c. civ., întrucât aceste texte nu privesc decât divizibilitatea plății datoriei, iar nici decum divizibilitatea unei acțiuni în rezoluțiune, care întotdeauna este indivizibilă».

Având în vedere că, din decizia adusă în recurs se constată că, recurentul Al. C. Târnoveanu, vânzând fratelui său Virgil Târnoveanu, moșia Horezu-Poenari, prin actul de vânzare autentificat sub No. 3409 din 1907, de tribunalul Dolj, secția comercială și de notariat, și acesta neplătindu-i prețul la termenul stipulat și nici în urma somației ce i-a făcut, a intentat acțiune în rezoluțiunea vânzării, care a fost respinsă de tribunal ca nesuștinută;

Că, în cursul apelului făcut de vânzătorul reclamant, cumpărătorul Virgil Târnoveanu, încetând din viață, procesul s'a continuat cu moștenitorii săi, intimații din acest recurs;

Că, instanța de apel, Curtea din Craiova, secția I, constată că în adevăr apelantul A. C. Târnoveanu, era în drept să cea-ă și să obțină rezoluțiunea vânzării, întrucât cumpărătorul nu-i plătitise întregul preț al vânzării, darorindu-i încă o sumă peste șasezeci mii lei; însă, pentru că cumpărătorul a încetat din viață în cursul instanței de apel și a fost înlocuit în proces prin succesorii săi, decide că acțiunea în rezilierea contractului de vânzare a devenit divizibilă față de acești moștenitori, conform art. 777 și 1060 c. civ., divide între dânsii restul din preț da-

torit, proporțional cu dreptul fiecăruia în succesiune, le acordă termen de plată și, în consecință, reziliază contractul de vânzare numai pro parte, adică numai față de acei succesori cari n'au plătit partea aferentă lor din restul prețului vânzării datorit;

Că, asupra recursului făcut de vânzătorul A. C. Târnoveanu, în contra acestei decizii a Curții de apel din Craiova, secția I, cu No. 175 din 1911, făcându-se divergință de secțiunea I, a acestei Inalte Curți, iar la judecata acestei divergințe neputându-se întruni majoritatea cerută de art. 20 din legea organică a Curții, recursul a fost trimis în judecata secțiunilor-unite;

Considerând că, din termenii absoluți ai art. 1365 c. civ.: „dacă cumpărătorul nu plătește prețul, vânzătorul poate cere rezoluțiunea vânzării“, rezultă că dacă cumpărătorul n'a plătit prețul întreg, oricât de mică ar fi porțiunea din preț neplătită, vânzătorul poate cere rezoluțiunea vânzării și să-și reia lucrul vândut;

Considerând că, din caracterul acesta absolut al regulii din art. 1365, decurge consecința că succesorii cumpărătorului, care conform art. 777 c. civ., nu sunt ținuți să plătească prețul vânzării, decât fiecare în porțiuni cu partea sa ereditară, nu pot forța pe vânzător ca să primească numai parte din prețul vânzării și să-și reducă acțiunea în rezoluțiunea vânzării numai la părțile convenite în imobilul vândut acelor din moștenitori cari nu și-au plătit porțiunea ce datorau din prețul vânzării;

Că, în adevăr, deși, în principiu, acțiunea în rezoluțiunea unei vânzări este divizibilă sau indivizibilă, după cum obiectul vândut este sau nu susceptibil de diviziune conform dreptului comun, însă, pentru soluțiunea diferitelor chestiuni ce se pot ridică asupra efectelor unei vânzări, trebuie, înainte de ori și ce altă considerațiune, să nu se scape din vedere că soluția nu se poate întemeia decât pe prezumata intențiune a părților;

Că, în speță, cumpărătorul, autorul intimațiilor în recurs, cumpărând un corp întreg de moșie dela un proprietar unic, dela recurent, desigur că n'a putut intra în intenția părților ca, atunci când vânzarea ar deveni rezolubilă prin neplata prețului întreg, vânzătorul să piardă dreptul ce avea contra cumpărătorului de a-și relua moșia întregă, în cazul

când cumpărătorul încetând din viață, acțiunea în rezoluțiunea vânzării ar fi fost îndreptată sau continuată în contra succesorilor săi;

Că, prin urmare, într'o asemenea speță, vânzătorul are acțiune în contra succesorilor cumpărătorului ca să-și reia întreg imobilul vândut, chiar când este divizibil, și acei din succesorii cari se opun la acțiune, n'o pot înlătura decât plătiind prețul întreg, și deci și părțile din preț datorite de acei din succesorii, cari nu se opun la acțiunea în rezoluțiune;

Considerând că aplicațiunea acestui principiu, este făcută de legiuitor în mod expres în art. 1385 c. civ. în cazul vânzării cu pact de răscumpărare;

Considerând, pe lângă acestea, că, în speță, este necontestat că dreptul recurentului d'a cere rezoluțiunea vânzării, era născut pe când cumpărătorul era în viață și că acțiunea în valorificarea acestui drept a fost pornită înaintea încetării din viață a cumpărătorului; că, deci, acțiunea în rezoluțiunea vânzării, care în momentul introducerii fiind îndreptată în contra cumpărătorului, era indivizibilă, nu s'a putut transforma în divizibilă față de succesorii săi, cari l-au înlocuit în instanța de apel în acest proces, nefiind vorba în speță de datorii succesiunii; că, dealtfel, faptul morții cumpărătorului în cursul instanței de apel, n'a putut micșora dreptul vânzătorului, care în momentul introducerii acțiunii consistă în a-și relua întreg imobilul vândut;

Considerând că așa fiind, când instanța de fond prin deciziunea adusă în recurs hotărăște că acțiunea recurentului în rezoluțiunea vânzării este divizibilă față de moștenitorii cumpărătorului și desființează în consecință vânzarea numai pentru parte din succesorii, face în speță o rea aplicare a art. 777 și 1060 din codul civil; că, deci motivul de recurs fiind întemeiat, cată a fi admis ca atare și decizia adusă în recurs casată.

Pentru aceste motive, casează.

CURTEA DE APEL DIN GALAȚI

SECȚIUNEA I

Audiența dela 10 Martie 1914

Președînța d-lui G. Tanoviceanu, prim-președinte

Maior Ilie Cordoneanu cu Ministerul de finanțe

PENSIUNI MILITARE. — OFIȚERI PUȘI LA RETRAGERE PENTRU INFIRMITĂȚI. — RECTIFICARE. — ART. 2 LEGEA DELA 13 APRILIE 1912.

Ofițerii scoși din oficiu din serviciul activ al armatei pentru infirmități, și cari și-au lichidat pensia în intervalul dela 22 Februarie 1902 până la 1 Aprilie 1913, având dreptul de a cere rec-

tificarea în temeiul art. 2 al legii din 13 Aprilie 1913, în această dispoziție legiuitorul a înțeles să cuprindă pe toți ofițerii puși în poziție de retragere, când cauza măsurii ce s'a luat în privința lor se datorește unei slăbiciuni permanente și de orice natură provenită din boală, oricare ar fi denumirea specială pe care organele chemate a decide asupra soartei ofițerului ar da-o infirmității de care este isbit.

No. 28. — S'a prezentat apelantul, asistat de d-l avocat Corodeanu, și intimatul ministerul finanțelor, direcția pensiilor, prin d-l avocat Const. C. Stoicescu.

Curtea,

Asupra apelului făcut de maiorul Ilie Corodeanu în contra deciziunii comisiunii pentru constatarea și regularea drepturilor la pensie cu No. 1246 din 1913, prin care s'a respins cererea ce a făcut de a i-se rectifica pensia conform legii din 13 Aprilie 1913.

Având în vedere că legea din 13 Aprilie 1913. prin art. 2 recunoaște ofițerilor cari au fost scoși din oficiu din serviciul activ al armatei pentru infirmități și cari și-au lichidat pensia în intervalul dela 22 Februarie 1902 până la 1 Aprilie 1913, dreptul de a cere rectificarea în condițiunile prevăzute de aliniatele a, b, c, și d;

Având în vedere că apelantul a fost pus în pozițiune de retragere din oficiu pe ziua de 1 Iulie 1910 conform art. art. 27 din legea asupra pozițiunii ofițerilor din 18 Februarie 1907 pentru slăbiciuni corporale provenite din boala naturală a ofițerului;

Având în vedere că această lege se ocupă de punerea ofițerului în pozițiune de retragere prin art. 26, 27 și 28; că primele două articole au drept temei această cauză, adică boala de care suferă ofițerul și care-l face impropriu de a-și mai îndeplini în mod satisfăcător îndatoririle sale militare; că, singura diferență între situațiunea ofițerului prevăzută de art. 26 și cea prevăzută de art. 27, consistă în modalitatea scoaterii sale din serviciu; că, atunci când starea sănătății sale este cu totul sdruncinată și prin urmare ușor de constatat, nu s'a mai găsit necesar a se recurge la părerea medicilor și ofițerul este pus în retragere în urma avizului consiliului superior al armatei, iar în celelalte cazuri mai obișnuite prevăzute

de art. 26, ofițerul nu poate fi pus în pozițiune de retragere decât în urma avizului dat de comisiunea medicală ;

Având în vedere că, în zadar se susține că din punct de privire al regulărei drepturilor de pensiune alta este situațiunea ofițerului scos din serviciu în baza art. 26 și alta cea prevăzută de art. 27, căci prin cuvântul infirmitate trebuie să înțelegem orice stare de slăbiciune a facultăților fizice sau mintale datorite fie unui accident fie unei boli de care a suferit sau suferă ofițerul și care-l face impropriu de a mai îndeplini cu exactitate sarcinile inerente funcțiunii sale ; că, dovadă despre aceasta sunt d'spozițiunile art. 29 cari regulând quantumul pensiunii întrebuințează cuvântul general de boală pentru ambele cazuri și nu face nici o deosebire între ofițerii scoși din serviciu cu sau fără avizul comisiunii medicale ;

Având în vedere că prin legea din 16 Martie 1912, art. 27 a fost suprimat și înlocuit prin noul articol care are următoarea cuprindere : Dacă ofițerul pus în capul unui serviciu sau al unei unități se constată nedestoinic de ași conduce serviciul sau de ași administra și conduce unitatea sa, este de asemenea trecut în retragere din oficiu prin decret regal pe baza rapoartelor făcute de șefii săi ierarhici luându-se în prealabil și avizul comitetului prescris de art. 63 din legea asupra înaintărilor în armată și al art. 68 din regulamentul acelei legi precum și al comitetului inspectorilor generali ;

Având în vedere că ministerul de finanțe pretinde că apelantul fiind scos din cadrele armatei pentru slăbiciuni corporale provenite din boala naturală a ofițerului pe baza art. 27 al legii din 1907, nu poate beneficia de dispozițiunile legii din 13 Aprilie 1913, care se aplică numai ofițerilor puși în retragere pentru infirmități conform art. 26 ; că, cei vizați de art. 27 al legii din 1907 intră în categoria destoinicilor de cari se ocupă legea ulterioară din 1912, cărora legea din 13 Aprilie 1913 nu le acordă dreptul de ași rectifica pensia ;

Având în vedere că legea din 13 Aprilie 1913, întrebuințează acelaș cuvânt generic de „infirmități“, fără să se refere la un anumit text de lege, că după cum am arătat și pentru aceleaș rațiuni trebuie să dăm cuvântului aceeaș interpretare largă și să decidem că legiuitorul a înțeles să cuprindă în dispozițiu-

nile săle pe toți ofițerii puși în pozițiune de retragere, când cauza măsurii ce s'a luat în privința lor se datorește unei slăbiciuni permanente și de orice natură provenită din boală ori care ar fi denumirea specială pe care organele chemate să decidă asupra soartei ofițerului ar da-o infirmităței de care este isbit ;

Având în vedere de altfel că nu vedem considerațiunea de care s'ar fi condus legiuitorul din 13 Aprilie 1913, pentru ași schimba solitudinea față de ofițerii pe cari la 1907 i-a pus pe picior de egalitate și să permită unora săși mărească prin rectificare quantumul pensiunii și să o interzică altora ;

Având în vedere că din adresele ministerului de războiu și din decretul regal, coroborate cu procesul-verbal al medicilor cu data de 20 Septembrie 1910, rezultă că apelantul maior Corodeanu a fost pus în pozițiune de retragere din cauza slăbiciunilor datorite neurasteniei de care era atins, că așa fiind dânsul intrând în prevederile art. 2 al legii din 13 Aprilie, are dreptul de ași rectifica pensia în conformitate cu această lege ;

Având în vedere că conform art. 2 aliniatul a din sus zisa lege quantumul pensiunii se va calcula pe mijlocia soldei primite în cei din urmă doi ani ce au precedat eșirea ofițerului din serviciul activ al armatei ;

Având în vedere că din certificatul Inaltei Curți de conturi cu No. 7544 din 1910, se constată că apelantul a servit în armată ca ofițer 24 de ani și că dela 10 Mai 1906, până la 1 Iulie 1910 când a fost pus în retragere din oficiu, a servit ca maior cu soldă de lei 402 lunar până la 1 Aprilie 1909, și cu soldă de 450 lei lunar până la 1 Iulie 1910 ;

Că făcându-se calcul, rezultă că mijlocia soldei primite în acei din urmă doi ani — adică 9 luni cu solda de 402 lei, iar 15 luni cu solda de 450 lei — este de 432 lei.

Având în vedere apoi că conform aliniatului c de sub acelaș articol, un spor de maximum doi ani, asupra timpului servit se adăogă celor cari n'au avut împliniți 35 ani de serviciu, și numai până la complectarea acestui termen ;

Că, în specie, apelantul neavând împliniți 35 ani de serviciu, urmează a i se adăoga sporul de doi ani, așa că pensiunea urmează a se calcula pe 26 de ani ;

Având în vedere că socotit 30% pentru 15 ani, conform art. 1 litera *a* din legea generală de pensiuni asupra sumei de 432 lei, mijlocia soldei în cei din urmă doi ani, face suma de 129 lei și 60 bani;

Că, la restul de 11 ani, sporul de 3.50%, calculat conform aceluiaș articol lit. *b* combinat cu art. 2 lit. *a* din legea dela 13 Aprilie 1913, fiind de 166 lei și 32 bani, urmează că în total apelantul are dreptul la o pensiuine bruto de 295 lei și 92 bani pe lună, deci în acest sens urmează a se face rectificarea cu începere dela 20 Aprilie 1913, data cererii.

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier Al. Pereș, admite apelul, etc.

Semnați: G. Tanoviceanu, Al. Pereș, Al. Procopiu.

Opiniune

Subscriși diferim de părerea majorității pentru următoarele motive:

Obiectul apelului făcut de maiorul Corodeanu, contra deciziunii No. 1246 din 1913 a comisiunii pentru constatarea și regularea drepturilor la pensie are de scop a i se rectifica, pe baza legii dela 13 Aprilie 1913, pentru modificarea legii pensiunilor, pensiunea care îi este deja recunoscută în mod definitiv prin deciziunea aceleiași comisiuni sub No. 1331 din 1910.

Principiul înscris în legea pensiunilor fiind că ele odată fixate sunt definitive, rectificarea lor constituie o excepțiune la el și de aceea urmează a vedea dacă apelantul intră în vreuna din aceste excepțiuni cari nu pot fi întinse pe cale de interpretare în afară de cazurile anume prevăzute de lege.

Art. 2 al legii din 13 Aprilie 1913, pe care apelantul își susține cererea hotărăște că ofițerii cari au fost scoși din oficiu din serviciul activ al armatei pentru limită de vârstă și pentru infirmități și cari și-au lichidat drepturile la pensie în intervalul dela 22 Februarie 1902 până la 1 Aprilie 1913, vor putea cere și obține verificarea pensiunii lor așa după cum legea o arată mai jos.

Din textul acestui articol prin urmare, rezultă că numai două sunt cazurile în cari un ofițer înscris la pensiuine în intervalul de timp arătat poate cere pe baza lui rectificarea ei și anume: 1) când a fost

scos din oficiu din serviciul activ al armatei pentru limită de vârstă; și 2) când a fost scos tot din oficiu pentru „infirmitate“.

În afară de aceste cazuri, e cert că el nu poate beneficia de dispozițiunile acestui text.

Prin urmare, spre a se putea hotărâ dacă un ofițer are dreptul la rectificarea pensiiei sale pe baza acestui text, trebuie neapărat a se vedea pentru ce și cum a fost scos din serviciul activ al armatei, pentru că numai acest fapt cînstitue titlul său pe baza căruia cererea i-ar putea fi admisă.

Imprejurarea că cu ocaziunea regulării drepturilor sale la pensie, comisiunea de pensiuni menită a fixa quantumul pensiunii în acordarea ei s'ar fi bazat și pe alte motive decât acele pentru care el a fost scos din serviciul activ, nu poate avea nicio influență asupra soluțiunii ce urmează a se da cererii sale de rectificare a pensiunii, pentru că nu această deciziune formează titlul său conform art. 2, ci faptul pentru care a fost scos din armată. Aceasta nu se poate contesta pentru că textul legii este precis și deci cercetarea sensului acestei decisiuni este inutilă.

Maiorul Corodeanu, nu a fost scos din serviciul activ al armatei pentru limită de vârstă, acest lucru nu se susține de nimemi, prin urmare, el nu se găsește în primul caz prevăzut de lege.

Se găsește el însă scos pentru „infirmități“? Aceasta este chestiunea la care urmează a se răspunde. Răspundem, nu.

Din „Monitorul Oastei“ No. 28 din 1910, prezentat de însuși apelantul, se constată în adevăr că prin Inaltul decret regal No. 2105 din 17 Iunie 1910, maiorul Corodeanu a fost pus în poziție de retragere din oficiu „conform art. 27 din legea asupra pozițiunii ofițerilor“, pentru slăbiciuni corporale provenite din boala naturală a ofițerului. Prin urmare, punerea sa în retragere s'a făcut pentru că el se afla în unul din cazurile prevăzute de art. 27 din legea poziției ofițerilor; or, acest text introdus în lege în 1903, și menținut în legea poziției ofițerilor din 1907, nu prevede cazul punerii în retragere pentru infirmități, ci pentru slăbiciuni corporale sau mintale, după cum de altfel se prevede și în decretul regal, grave și permanente care pun pe un ofițer în situația de a nu-și mai putea îndeplini bine și cu exactitate sarcinile funcțiunii sale.

Este deci evident că el n'a fost scos pentru infirmități, căci dacă s'ar fi înțeles a fi scos pentru acest motiv din serviciul activ, nu s'ar fi făcut această pe baza și cu formele prevăzute de art. 27 care prevede un alt caz, ci pe baza și cu formele prevăzute de art. 26 care prevede reformarea ofițerilor pentru infirmități, și nu se poate susține că și art. 27 ar prevedea tot acest caz, căci la aceasta se opune și textul și rațiunea pentru care s'a introdus și înțelesul care urmează a i-se da față de desbaterile ce s'au urmat cu ocazia votării lui și față de modul cum legea prevede că urmează a se constata că un ofițer se găsește în această stare.

Textul de lege în adevăr nu vorbește de infirmități ci numai de slăbiciuni corporale sau mintale care fac pe un ofițer nedestoinic a-și exercita funcțiunile sale; or, dacă ar fi fost vorba că tot sub acest text să prevadă și infirmitățile, pentru ce nu a spus-o?

Dar de altfel ar fi fost inutil a mai prevede și acest caz, de oarece el e prevăzut în art. 26 imediat anterior și ar fi fost un non sens să mai creeze un text care să repete acelaș caz. Cât despre distincțiunea în infirmități mai grave sau mai ușoare, care se susține că se prevăd în aceste două texte, ea este cu totul arbitrară și nejustificată și prin urmare nu poate forma un argument decisiv și serios în interpretarea acestui text.

De altfel, că lucrurile sunt astfel, rezultă din procedura ce se urmează la punerea în retragere a unui ofițer pe baza art. 27, care diferă cu totul de cea urmată în cazurile arătate de art. 26, căci pe când în ultimul caz se cere avizul unei comisiuni medicale, în primul nu se cere decât avizul dat de consiliul superior al armatei; ori, ce fel de infirmitate ar fi aceia în privința căreia oameni speciali nu-și dau avizul? Și ca o dovadă mai mult și decisivă că nu infirmitatea ofițerului a avut-o legea în vedere prin acest text, este că cu ocazia redactării lui se prevăzuse instituirea unei comisiuni medicale care să examineze pe ofițerul propus pentru reformare, și acea comisiune la votarea legii a fost ștearsă în urma explicațiilor date de ministrul de războiu, că prin acest text nu a înțeles a viza decât pe „ofițerii nedestoinici din punct de vedere militar“ a mai figura în armată, stare pe care nu o poate constata decât

numai consiliul superior al armatei și nu o comisiune de medici.

Rațiunea prin urmare a acestui text a fost de a se crea o nouă categorie de ofițeri, care urmează a fi pusă în poziție de retragere și anume a celor nedestoinici de a mai funcționa, distinctă de aceia a infirmilor.

Rezultă deci că apelantul nu a fost pus în poziție de retragere pentru infirmități și deci nu cade în prevederile art. 2 al legii din 13 Aprilie 1913, indiferent dacă slăbiciunea sa corporală care l-a făcut neapt de a mai fi în armată a fost cauzată din o boală naturală sau din alte împrejurări.

Pentru aceste motive, suntem de părere a se respinge apelul.

Semnați: N. Dimitrescu, M. Patron.

TRIBUNALUL ILFOV, SECȚIUNEA I COMERCIALĂ

Audiența dela 16 Aprilie 1914

Președința d-lui P. Davidescu, judecător

August Haussing cu Locotenentul E. Stoea

CAMBIE. — ANULAREA EI. — DACA PRODUCE EFECTE ȘI FAȚĂ DE TERȚII POSESORI DE BUNĂ CREDINȚĂ. — ART. 82 C. CAMBIAL GERMAN ȘI 354 C. COM. ROMÂN.

CAMBIE. — EXCEPȚIUNI CE SE POT RIDICA LA PLATA EI. — DOL. — ART. 74 COD. CAMBIAL GERMAN ȘI ART. 349 C. COM. ROMÂN.

1° Atât după dispozițiile codului nostru comercial în materie cambială, cât și după dispozițiile art. 82 din codul cambial german, cambia anulată față de o persoană este nulă numai față de acea persoană, iar nu și față de posesorii posteriori ai cambiei cari ar fi dobândit-o de bună credință prin gir; și numai atunci anularea li se poate opune și terțiilor, când anularea cambiei s'ar fi făcut conform procedurii speciale a anulării cambiilor pierdute sau sustrase, procedură prevăzută în art. 354 și următorii din codul nostru comercial.

2° Cu toate că în principiu excepțiunile care se pot opune contra unei cambii trebuiesc să fie personale posesorului care exercită acțiunea cambială, totuși se exceptează cazul de dol care poate să rezulte fie din împrejurarea că acel care exercită acțiunea cambială, în momentul dobândirii cambiei, a cunoscut excepțiunile ce se puteau ridica contra ei față de predecesorul său, fie din împrejurarea că el nu este decât un intermediar al predecesorului său în numele căruia lucrează.

S'au ascultat d-l avocat Dunca, din partea reclamantului, și d-l avocat Em. Antonescu, din partea pârâtului.

Tribunalul.

Având în vedere acțiunea introdusă de reclamantul August Haussing, pe baza unei cambii de 6.000 coroane, emisă în Hamburg de locotenentul E. Stoea, și care i-a fost transmisă prin gir de Lina Ausspitz, acțiune prin care cere ca acesta să fie obligat să-i plătească suma cuprinsă în cambie;

Având în vedere că pârâtul pe baza art. 82 din dreptul cambial german, se opune la admiterea acțiunii pentru motivul că, cambia pe care se bazează a fost anulată de acest tribunal prin sentința cu No. 1090 din 1912, rămasă definitivă, pronunțată între dânsul și Lina Ausspitz, care după această anulare a transmis-o prin gir reclamantului;

Că, în mod subsidiar, pârâtul a cerut pe baza art. 74 din codul cambial german, chemarea personal la interogator a reclamantului pentru a dovedi că dânsul, reclamantul, nu este decât un *prête-nom* al Linei Ausspitz, și că în tot cazul în momentul achiziționării cambiei, a avut cunoștința de excepțiunile ce le-ar fi putut ridica contra ei față de Lina Ausspitz, și totuși a primit cambia cu rea credință, pentru ca aceste excepțiuni să nu se mai poată ridica;

Având în vedere că mandatarul reclamantului opune, că clientul său fiind un terțiu achizitor de bună credință al cambiei, nu i se poate opune pe baza principiilor autonomiei drepturilor cambiale prevăzute și în codul cambial german, aplicabil în speță, excepțiunea că cambia a fost anulată;

Că, clientul său a primit dela Lina Ausspitz cambii în valoare de 45.000 mărci, drept parte din preț al unui imobil ce i-a vândut cu act autentic în regulă, cambii despre cari nu a știut că sunt anulate, astfel că el fiind un terțiu de bună credință, se opune la chemarea personal la interogator a reclamantului;

Având în vedere că din susținerile părților și actele dela dosar se constată că, pârâtul locotenentul Em. Stoea, pentru a asigura pe Lina Ausspitz, artistă de teatru de varietăți, că o va lua în căsătorie, când dânsul va împlini vârsta de 25 ani, i-a dat 17 cambii în valoare de 102.000 lei, drept preț al daunelor ce va suferi această artistă dacă locotenentul Stoea nu-și va respecta cuvântul dat;

Că, aceste cambii în urma acțiunii intentate de pârât contra Linei Ausspitz, înaintea acestui tribunal au fost anulate prin sentința cu No. 1090 din 1912, rămasă definitivă, iar după anulare Lina Ausspitz, a transmis prin gir reclamantului de azi cambii în valoare de 45.000 mărci, pe cari acesta susține că le-a primit drept parte din preț al unui imobil ce a vândut Linei Ausspitz;

Având în vedere că pârâtul a cerut în principal respingerea acțiunii pentru motivele expuse mai sus;

Având în vedere că, nici după dreptul nostru cambial, nici din art. 82 din dreptul cambial german, nu rezultă că o cambie care a fost anulată față de o persoană este nulă și față de posesorii posteriori ai ei, astfel că ea nu ar mai putea fi transmisă prin gir unui terțiu de bună credință. Această susținere ar fi întemeiată, numai atunci când anularea cambiei s'ar fi făcut conform procedurii speciale a anulării cambiilor pierdute sau sustrase, procedură prevăzută în art. 354 și următorii din codul nostru de comerț;

Că, a se admite teoria pârâtului, ar fi că tribunalul să nu țină în seamă caracterul cambiei de instrument de credit și circulațiune, astfel că pentru aceste considerațiuni cererea pârâtului, ca acțiunea să fie respinsă de plano numai pentru motivul că a făcut dovada că este chemat în judecată pe baza unei cambii ce a fost anulată față de o altă persoană, este neîntemeiată și urmează să fie respinsă;

Având în vedere și cererea subsidiară a pârâtului că tribunalul să admită chemarea la interogator personal a reclamantului pentru a dovedi că dânsul nu este decât un *prête-nom* al Linei Ausspitz, și că în tot cazul în momentul dobândirii cambiei a avut cunoștință de excepțiunile ce se puteau ridica contra ei față de Lina Ausspitz;

Având în vedere că, în principiu, excepțiunile cari se pot opune contra unei cambii trebuiesc să fie personale posesorului care exercită acțiunea cambială;

Că, însă, atât după art. 74 din dreptul cambial german cât și după codul nostru de comerț (Vivante vol. 3, No. 1373 lit. C.), se exceptează cazul de dol care poate să rezulte fie din împrejurarea că acel care exercită acțiunea cambială în momentul dobândirii cambiei a cunoscut excepțiunile ce se puteau ridica contra ei, față de predecesorul său, fie din împrejurarea că nu e decât un intermediar (*prête-*

nom) al predecesorului său în numele căruia lucrează în realitate, și în ambele ipoteze a primit cambia pentru ca excepțiunile care s'ar fi putut ridica contra precesorului său, să nu se poată ridica contra lui.

În amândouă aceste cazuri nu se putea invoca principiul autonomiei drepturilor cambiale, căci acest principiu a fost introdus de legiuitor pentru a asigura o circulațiune onestă a cambiei, iar nu pentru a se încuraja și acoperi fraudă, căci mai presus de acest principiu este acela că fraudă conrupe totul;

Având în vedere că reclamantul invoacă buna sa credință care pretinde că rezultă din actul autentic ce a prezentat și din care se constată că dânsul drept parte din preț al unui imobil ce a vândut Linei Ausspitz a primit cambii dela aceasta în valoare de 45000 mărci semnate de pârât;

Că, chiar în ipoteză că acest act nu ar fi simulat și că reclamantul nu ar fi un prête-nom cum pretinde pârâtul—totuși am arătat mai sus că dolul reclamantului ar rezulta și din împrejurarea că a cunoscut în momentul dobândirii cambiei excepțiunile cari se puteau ridica față de autoarea sa;

Că, deci, dacă pârâtul ar putea dovedi cu interogatorul reclamantului că acesta este un prête-nom al Linei Ausspitz, sau că în momentul dobândire-cambiei a avut cunoștința de excepțiunile cari se puteau ridica contra ei față de Lina Ausspitz, atunci ar dovedi dolul lui și ar putea opune toate excepțiunile cari ar fi putut să le opună și față de Lina Ausspitz, astfel că, pentru motivele arătate mai sus, cererea pârâtului de a se chema reclamantul personal la interogator pentru dovedirea acestor fapte este admisibilă și urmează să fie încuviințată.

Pentru aceste motive, redactate de d-l judecător P. Davidescu, admite, etc.

Semnați: P. Davidescu, N. N. Ioanid.

JURISPRUDENȚA STRĂINĂ

TRIBUNALUL CIVIL DIN LISABONA

Audiența dela 15 Mai 1913

DIVORT. — PRONUNȚAREA LUI PENTRU VICIUL ÎNVECHIT AL JO-
CULUI LA NOROC SAU DE HAZARD. — ART. 4 LEGEA DIN 3 NOEM-
BRIE 1910.

Viciul învechit și constatat al jocului la noroc sau de hazard este, după decretul din 3 Noiembrie 1910, o cauză de divorț litigios, fie că acest viciu, stăpânește pe bărbat sau pe femeie.

Observație.—Se știe că, în ziua de 5 Octombrie 1910, la oarele 11 dimineață, Republica Portugaliei a fost proclamată la Lisabona, în urma mișcării revoluționare care a adus căderea monarhiei și fuga regelui Manoel.

Guvernul provizor, constituit atunci sub prezența Dr. Ioaquim Theophilo Braga, a procedat prin decrete la un mare număr de reforme necesare nouăei stări de lucruri.

Astfel au fost, între altele, disolvarea imediată a congregațiilor religioase și străine, expulzarea Jezuiților, separarea Bisericii de Stat, secularizarea căsătoriei și a actelor stărei civile, introducerea divorțului care, până atunci, n'a existat în Portugalia, etc. 1).

Vom zice câteva cuvinte numai despre introducerea divorțului în această țară, reforma fiind încă recentă și nu prea cunoscută în lumea juridică.

Decretul din 3 Noiembrie 1910, asupra divorțului și separației de trup, analizat în *Annuaire de législation étrangère* din 1910, p. 255 urm., admite divorțul litigios sau pentru cauză determinată, după cum s'ar zice la noi, și divorțul prin consimțământ mutual.

Cauzele divorțului litigios sunt în număr de zece. Aceste cauze sunt: 1) adulterul femeii; 2) adulterul bărbatului; 3) condamnarea definitivă a unuia din soți la oarecare pedepse infamante, prevăzute de art. 55 și 57 din codul penal; 4) cruzimile și injuriile grave; 5) părăsirea completă a domiciliului conjugal timp cel puțin de trei ani; 6) absența unuia din soți, fără știri dela el timp cel puțin de trei ani; 7) nebunia fără speranță de tămăduire, dacă a trecut cel puțin trei ani dela constatarea ei printr'o hotărâre judecătorească remasă definitivă; 8) separarea de fapt a soților, consimțită prin comună înțelegere și existând timp de zece ani consecutive oricare ar fi motivele acestei separații; 9) o boală contagioasă necurabilă provenită dintr'o aberație sexuală; 10) în fine, *viciul învechit sau înrădăcinat al locului de hazard sau la noroc.*

Din toate aceste motive, unele, precum: boalele necurabile, nebunia, etc., au fost uneori admise de jurisprudența noastră și cea franceză, fiind considerate ca injurii grave, cu toate că chestiunea este îndoelnică. Dacă însă, viciul jocurilor de cărți sau la noroc ar putea fi invocat și la noi ca motiv de divorț, prea puține case ar rămâne nedesfăcute din această cauză.

D. A.

1) Vezi tom. II al Comet. noastre, p. 2 și 3 (ed. a 2-a). Vezi și *Annuaire de législation étrangère* din anul 1911, p. 321.